

VECĀKO AMATPERSONU SANĀKSMES protokols Nr. 8

Norises vieta:

Ārlietu ministrija

Sanāksme sākās plkst. 15.00

Rīgā, 2025. gada 4. decembrī

Darba kārtība:

1. Par Eiropas dienas pasākumiem

Ziņo: Eiropas Komisijas pārstāvniecība Latvijā

2. ERASMUS programmas publiskajai pārvaldei kandidātu apstiprināšana

Ziņo: Ārlietu ministrija

3. Eiropas Komisijas politikas dokumenti par ES tiesību aktu projektiem

3.1. Sistēmā ESVIS-L saskaņoto COM tabulu apstiprināšana (2025. gada 41.-45. nedēļa)

Ziņo: Ārlietu ministrija

4. Par ES regulējuma vienkāršošanu, kas sasaistīta ar nacionāli līmeni

Ziņo: Valsts kanceleja

5. Par ES Padomes ceļa un viesnīcu izdevumu aploksnes sadalījumu starp Latvijas iestādēm 2026.-2028. gadam

Ziņo: Ārlietu ministrija

6. Par gatavošanos Latvijas prezidentūrai ES Padomē (2028. gada 1. jūlijs – 31. decembris)

Ziņo: Ārlietu ministrija un Latvijas prezidentūras ES Padomē sekretariāts

7. Dažādi

7.1. Par Latvijas Republikas pozīciju ES jautājumos izstrādāšanas, saskaņošanas, apstiprināšanas un aktualizēšanas kārtību

Ziņo: Ārlietu ministrija

Sēdi vada: Zane Petre, Ārlietu ministrijas vecākā amatpersona ES jautājumos, valsts sekretāra vietniece Eiropas lietās

Sēdes locekļi:

Denijs E. Mitrofanovs, Aizsardzības ministrija

Māra Rone, Ekonomikas ministrija

Česlavs Gržibovskis, Finanšu ministrija

Kaspars Āboliņš, Iekšlietu ministrija

Anita Vahere-Abražune, Izglītības un zinātnes ministrija

Ilze Prūse, Klimata un enerģētikas ministrija

Zane Vāgnere, Kultūras ministrija

Nauris Kozuliņš, Labklājības ministrija

Laima Rituma, Satiksmes ministrija

Kristīne Pommere, Tieslietu ministrija

Līga Timša-Kauliņa, Veselības ministrija

Evita Stanga, Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija

Iveta Baļčūne, Zemkopības ministrija

Sanita Kalnača, Valsts kanceleja

Ieva Helmane, Latvijas Banka

Klātesošie:

Ārlietu ministrija: Ilze Rūse, Mārtiņš Klīve, Andžejs Kaševskis, Roberts Fedosejevs, Ieva Pundiņa
Lelde Ronimoisa, Aija Vēja, Solvita Apala, Irita Ķīse, Patrīcija Kradiņa, Eva Kauliņa, Ita Kleķere.
Latvijas prezidentūras ES Padomē sekretariāts: Edgars Kiukucāns, Kristaps Žīgurs.

Citas iestādes: Iveta Strupkāja, Ekonomikas ministrija; Inga Irbe, Finanšu ministrija; Elīna Priedniece, Iekšlietu ministrija; Armands Ļitvinovs, Kultūras ministrija; Ilona Anna Eklona, Valsts kanceleja; Dans Jerohovs, Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome; Arta Medne, Latvijas Darba devēju konfederācija; Natalja Preisa, Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība, Andris Kužnieks, Jeļena Ābola, EK pārstāvniecība Latvijā.

Z. Petre iepazīstina klātesošos ar VAS darba kārtību un vaicā vai ir priekšlikumi tās papildināšanai. FM/ Č. Gržibovskis: Pie Dažādi lūdzam papildināt ar jautājumu par Ukrainas finansējuma pakotni un tālāko rīcību jautājuma koordinēšanā.

ĀM/ Z. Petre: Darba kārtība papildināta.

1. Par Eiropas dienas pasākumiem

Ziņo: Eiropas Komisijas pārstāvniecība Latvijā/ A. Kužnieks

Izsakās: ĀM/ Z. Petre

Katru gadu EK un EP birojs rīko daudz pasākumus. Novitāte ir Eiropas dienas sasaiste ar sportu. EK komisārs, kurš atbild arī par sportu, aicina federāciju kalendāros iekļaut spēles un aktivitātes saistībā ar sportu un Eiropas dienu. EK rīko pasākumus sadarbībā ar partneriem reģionos, novados. EK ir *Europe direct* tīkls, centri reģionos, kuros dalīties ar informāciju.

2026. gadā iezīmēt šādi projekti: Eiropas eksāmens, kurā piedalās gan skolu jaunieši, gan iedzīvotāji, pagājušajā gadā piedalījās ~45 000; Akcija atpakaļ uz skolu / atpakaļ uz universitāti. EK pārstāvniecība un EP birojs Latvijā ES mājā organizēs pasākumu ģimenēm. Notiek diskusija ar dalībvalstu vēstniecībām kā vēstniecības iesaistīsies Eiropas dienu atzīmēšanā. Kopā ar Vācijas un Francijas vēstniecībām plānojam vērsties pie Rīgas mēra ar aicinājumu organizēt kaut ko arī galvaspilsētā.

Arī 2026. gadā EK uzņemsies koordinatora lomu, uzturēs kopēju kalendāru, lai jebkuram interesentam būtu pieejama informācija par Eiropas dienas notikumiem. Ja ministrijās, resoros ir idejas un plānojat svinēt Eiropas dienu, sazinieties ar EK pārstāvniecību.

ĀM: Eiropas lietu komunikācija ir svarīga. Ir būtiski kopā komunicēt par virkni lietām, jo īpaši Eiropas dienā. Tas ļauj aizsniegt dažādas auditorijas, gan mazināt dezinformāciju. ĀM ir cieša sadarbība ar ES informācijas sniedzējiem reģionos, sniedzam atbalstu pasākumu rīkošanai tieši saistībā ar Eiropas dienu. Piedalāties arī akcijā Atpakaļ uz skolu un braucienos uz reģioniem.

Nolemj:

1. Pieņemt zināšanai Eiropas Komisijas pārstāvniecība Latvijā un Ārlietu ministrijas sniegto informāciju.

2. ERASMUS programmas publiskajai pārvaldei kandidātu apstiprināšana

Ziņo: ĀM/ I. Gurdziela

Izsakās: AiM/ D. E. Mitrofanovs

Šogad programmai ir samazināts finansējums un nākamgad programma sadalīta divos moduļos – pirmā nedēļa piecas dienas notiek attālināti tiešsaistes sistēmā, otrā nedēļa notiek klātienē Briselē, ar iespēju ēnot kādu no izvēlētajām organizācijām. Šogad saņemti 10 pieteikumi no nozaru ministrijām. Kandidāti līdzvērtīgi, kā primāro kandidātu aicinu nominēt Artu Mūrmani (EM) – atbilst 6 kritērijiem (2026.gada 21.septembris-2.oktobris prioritāri izvēlēts modulis). Kā alternatīvos kandidātus secīgi Aneti Biķi (ĀM) – atbilst 6 kritērijiem (2026. gada 13.-24. aprīlis prioritāri izvēlēts modulis), Lauru Vanagu (VM) – atbilst 6 kritērijiem (2026. gada 13.-24. aprīlis prioritāri izvēlēts modulis); Ritvaru Arbidānu (SM) – atbilst 6 kritērijiem (2026. gada 13.-24. aprīlis prioritāri izvēlēts modulis) un Armandu Ļitvinovu (KM) – atbilst 6 kritērijiem (2026. gada 21. septembris-2. oktobris).

AiM: Atbalstām izvirzīto priekšlikumu, vienlaikus nākamai reizei aicinām pārskatīt izvirzītos kritērijus un vērtības, lai noteicošais nebūtu valodas, bet varētu vērtēt kandidātus pēc būtības.

Nolemj:

2.1. Saskaņā ar Eiropas Komisijas izvirzītajām prasībām attiecībā uz kandidātu atlasī, 2026. gadā Erasmus programmai no 21. septembra – 2. oktobrim (prioritāri izvēlēts modulis) kā prioritāro kandidātu (ņemot vērā iespējami lielāku atbilstību visiem kritērijiem) nominēt Artu Mūrmani (EM) – atbilst 6 kritērijiem;

2.2. Kā alternatīvos kandidātus (ņemot vērā iespējami lielāku atbilstību izvirzītajiem kritērijiem) nominēt:

2.2.1. Aneti Biķi (ĀM) – atbilst 6 kritērijiem (2026.gada 13.-24.aprīlis prioritāri izvēlēts modulis)

2.2.2. Lāuru Vanagu (VM) – atbilst 6 kritērijiem (2026.gada 13.-24.aprīlis prioritāri izvēlēts modulis)

2.2.3. Ritvaru Arbidānu (SM) – atbilst 6 kritērijiem (2026.gada 13.-24.aprīlis prioritāri izvēlēts modulis)

2.2.4. Armandu Ļitvinovu (KM) – atbilst 6 kritērijiem (2026.gada 21.septembris-2.oktobris prioritāri izvēlēts modulis)

3. Eiropas Komisijas politikas dokumenti par ES tiesību aktu projektiem

3.1. Sistēmā ESVIS-L saskaņoto COM tabulu apstiprināšana (2025. gada 41.-45. nedēļa)

Ziņo: ĀM/ Z. Petre

Informē, ka 2025. gada 41.-45. nedēļā saskaņots 81 priekšlikums. Kompetenču sadalījuma tabulas saskaņotas elektroniski.

Nolemj:

3.1. Apstiprināt kompetenču sadali par 2025. gada 41.-45. nedēļas tiesību aktu projektiem.

4. ES regulējuma vienkāršošana

4.1. Par Latvijas pieeju birokrātiskā sloga mazināšanai

Ziņo: VK/ I. A. Eklona

Izsakās: EM/ M. Rone; TM/ K. Pommere; LBAS/ N. Preisa; KM/ Z. Vāgnere

Latvijā, tāpat kā ES, regulējuma vienkāršošana ir ļoti aktuāls jautājums. Birokrātiskā sloga mazināšana kā prioritāte ir iekļauta valdības deklarācijā.

Administratīvā sloga mazināšanas jomā valda terminoloģiskais haoss, lietojam daudz dažādus apzīmējumus – administratīvais slogs, birokrātiskais slogs. Vispārīgi to visu saucam par birokrātijas mazināšanu, kas ir visnepareizākais veids, jo birokrācija ir pavisam normāla demokrātijas sastāvdaļa un elements. Aicinām nelietot vārdu salikumu “birokrātijas mazināšana”. Jāmazina ir birokrātiskais, administratīvais slogs. Administratīvais slogs ir tiesiskajā regulējumā noteiktie informācijas sniegšanas pienākumi, kuru izpildes rezultātā mērķa grupām (fiziskām un juridiskām personām, valsts un pašvaldību iestādēm) rodas izmaksas laika vai finanšu resursu veidā. Papildus administratīvajam slogam tiesību aktos var būt ietvertas arī atbilstības prasības, kuru izpildes izmaksas tiek vērtētas. Birokrātisks slogs izpaužas kā pārmērīgs formālisms, noteikumu un procedūru pārbagātība, sadrumstalota atbildība.

VK koordinē šos procesus, jo tie attiecas uz visu valsts pārvaldi kopumā un VK ir valdības centrs, kuram ir pienākums koordinēt valsts pārvaldes iestāžu darbību. VK arī nodrošina sabiedrības līdzdalību un iesaisti valsts pārvaldes procesos. Pavasarī tika izveidota birokrātiskā sloga mazināšanas rīcības grupa, kura apvieno visus iesaistītos dalībniekus un dod iespēju diskutēt par nepieciešamajām pārmaiņām valsts pārvaldē.

2024.-2025. gadā īstenotais. Galvenās tēmas bija nekustamo īpašumu attīstība, kas ietver piecas apakštēmas, publiskie iepirkumi un ES fondi. Birokrātiskā sloga mazināšanas rīcības grupa izvirzīja 21 prioritāru pasākumu, kas piedāvā birokrātisko procesu pārskatīšanu dažādās jomās. Daļa no kopējā procesa ir iestāžu reorganizācija un apvienošana, lai mazinātu budžeta un funkciju sadrumstalotību. Prioritāro pasākumu īstenošanas rezultāti ir mazāk atskaišu, iesniegumu apliecinājumu, mazāk nepieciešamo papīru, vienkāršāks būvniecības process, ātrākas atbildes no valsts puses un vienkāršāka iespēja saņemt valsts pabalstus. Liels uzsvars uz digitalizāciju, kas arī Eiropas līmenī ir svarīgs virziens birokrātisko procesu sakārtošanai un atvieglošanai.

Pakalpojumu saņēmējiem nav jāiesaistās informācijas aprītē ar valsts iestādi (princips: valsts pārvaldes iestādes jebkuru informāciju pieprasa tikai vienu reizi, – ja vienreiz iedzīvotājs vai uzņēmējs ir sniedzis informāciju valsts pārvaldē, tad tālāk valsts pārvaldē ar šo informāciju apmainās savstarpēji un vairāk atkārtoti šo informāciju nepieprasa).

Nepieciešama naratīva maiņa no negatīvās – birokrātijas mazināšanas, likvidēšanas, atcelšanas – uz pozitīvo – pārvaldes efektivitātes uzlabošana, pārvaldes procesu un pakalpojumu pilnveidošana un atvieglošana.

VK pēdējos gados strādā, lai popularizētu un nostiprinātu vienotu pieeju regulējumu un tiesību aktu ietekmes novērtējumiem. Jebkuram tiesību aktam, pirms tas tiek virzīts apstiprināšanai, ir jāveic sākotnējais novērtējums jeb *ex-ante* novērtējums. Vēlamies, lai visos gadījumos, kad tiesību akta projekts satur administratīvās prasības, tiek veikts administratīvā sloga monetārs novērtējums, kas parāda potenciālos ieguvumus vai izmaksas, kādas radīsies konkrētai mērķgrupai. Plānots, ka šī informācija tiks diskutēta MK sēdēs un pieņemtie lēmumi tiks balstīti datos. Šobrīd informācija tiek uzkrāta, bet netiek izmantota.

Jaunums, kas uzsākts no pagājušā gada, ir *ex-post* novērtējumi, jeb tiesību aktu ietekmes pēc novērtējums. Ieviešam praksi, ka pēc noteikta darbības perioda tiesību akti būtu jānovērtē divos aspektos: 1) vai tiesību aktu sasniedz savu mērķi?; 2) kāda ir faktiskā ietekme uz mērķa grupām. Līdz gada beigām publicēsim arī jaunu metodi jeb vadlīnijas tiesību aktu pēc ietekmes novērtējumu veikšanai.

Birokrātiskā sloga mazināšanai ir jāklūst par daļu no valsts pārvaldes ikdienas darba, kurā mēs regulāri pārskatām gan iekšējās procedūras, gan procesus, kas skar uzņēmējus un iedzīvotājus.

Birokrātiskā sloga mazināšana ar MK rīkojumu ir noteikta par vienu no horizontālām valsts pārvaldē auditējamām prioritātēm. Visu ministriju iekšējo auditu struktūrvienībām ir uzdots divu gadu laikā īstenot auditus, lai konstatētu, vai un kāds ir birokrātiskais slogs noteiktos procesos un procedūrās. Ir izstrādātas vadlīnijas auditu veikšanai.

Tiks izveidota valsts pārvaldes snieguma monitoringa sistēma, kur apkopos datus par valsts pārvaldes sniegumu, par valsts plānošanas dokumentu sniegumu, par to, kā Latvija izskatās starptautiski. Tas ļaus iestādēm vērtēt savu darbību un pieņemt tālākos lēmumus.

Rīcības grupas vadītājs vēlas, lai pēc gada sabiedrība jūt uzlabojumus; pēc trīs gadiem Latvijā ir zemākais birokrātijas slogs Baltijā, un Latvijas uzņēmēji to vairs neuzskatīs par top trīs problēmu; un, ka birokrātiskā sloga mazināšana kļūs par pašsaprotamu publiskās pārvaldes higiēnas jautājumu.

EM: EM darbojas Labāka regulējuma darba grupā un paralēli ir neformāls tīkls, kas tiekas un apmainās ar informāciju par to, kas notiek nacionālā līmenī. Somija ir izveidojusi vienotu modeli administratīvā sloga aprēķināšanai. Tas pieejams katram ierēdnim, ir veiktas apmācības, un tās balstās uz nepieciešamo statistiku un informāciju, kas jau ir sistēmā.

VK: Kā jau iepriekš minēju, ir formulas, kuras ir ievietotas TAP portālā. Izstrādājot jaunu tiesisko regulējumu, šīs formulas ir izmantojamas. Dati ir manuāli jāievada, izmantojot oficiālo statistiku, vai arī ministrijas veiktos pētījumus, apsekojumus, konsultācijas.

EM: Somijas gadījumā tas ir datubāzes modelī jau iekšā un pie attiecīgās mērķgrupas modelis pats veic aprēķinus pēc noteiktā formulām, visiem vienāds, izmantojot vienāds bāzes datus, ka pieejami statistikā.

VK: Tas būtu labs piemērs, no kura varam mācīties.

TM: Jautājums saistībā ar *ex-ante* novērtējumu saistībā ar anotāciju izpildīšanu un kontekstā ar ES tiesību ieviešanu. No vienas puses mēs apkarojam birokrātiju esošajos tiesību aktos, tajā pašā laikā radam jaunu birokrātiju. ES notiek tas pats, no vienas puses ir omnibusi, tai pašā laikā mēs ar katru dienu piedalāmies jaunu direktīvu izstrādē, kas paredz jaunas funkcijas valsts pārvaldes iestādēm, kompetentās iestādes, datu vākšanu. Kā šī birokrātiskā sloga mazināšana ies kontekstā ar to, ko prasa ES tiesību aktu ieviešanas fāzē. Varbūt šie birokrātijas mazināšanas pasākumi ir jāintegrē jau tiesību aktu izstrādes stadijā ES padomē? Respektīvi, ES tiesību ieviešana ir jāievieš direktīva, kas paredz jaunas funkcijas kādām Latvijas iestādēm, *ex-ante* novērtējumā parādās, ka ir administratīvs slogs, ko VK rekomendēs darīt.

VK: Tas būs politisks lēmums. Ja ir jāpārņem direktīva un ir administratīvās jeb atbilstības izmaksas, tad attiecīgajās formulās jāievada dati. Svarīgi, lai šis aprēķins ir ietverts anotācijā. Ja šī ietekme ir ļoti nozīmīga, tad notiek politiskas diskusijas par šo ietekmi, un tiek pieņemts lēmums. Iestāžu atbildība ir veikt atbilstošu novērtējumu potenciālajai ietekmei un maksimāli to izteikt monetārā izteiksmē. Šos aprēķinus var izmantot arī argumentācijai, kad vēl tikai notiek diskusija par attiecīgo regulējumu ES līmenī, norādot kāda būs potenciālā ietekme Latvijā attiecīgajai mērķa grupai.

EM: Vai politiķi lems par to, vai šīs regulas vai direktīvas prasības ieviest?

VK: *Ex-ante* novērtējums ir jau spēkā esošs regulējums, tas nav nekas jauns. Jau šobrīd MK noteikumi paredz, ka šādiem aprēķiniem jābūt ietvertiem normatīvajos aktos, kas tiek izstrādāti. Tas, ko vēlamies panākt, ka notiek politiska diskusija par šo ietekmi. Tas nenozīmē, ka šis regulējums netiks ieviests.

LBAS: Kā objektīvi novērtēt, ka administratīvais/ birokrātiskais slogs ir mazinājies? LTRK pārstāvji dalījās ar pētījumu, ko veikusi Eiropas Tirdzniecības kamera, kur metodoloģijas pamatā ir aptauja, kur uzņēmēji paši izsaka viedokli. Kā mēs pēc kāda brīža objektīvi novērtēsim, vai uzņēmējiem slogs ir mazinājies? Šodien EK publicēja kvalitatīvā darba ceļa karti, un viena no prioritātēm ir darba inspekciju stiprināšana un tiesību uzraudzības stiprināšana. No arodbiedrību viedokļa, norādām, ka nedrīkst mazināt administratīvo slogu uz tā rēķina, ka tiek sniegts mazāk informācijas. Informācija ir vajadzīga uzraugošajām iestādēm, lai pārliecinātos, ka nenotiek pārkāpumi. Vēlamies, lai administratīvā sloga mazināšanai netiktu mazināts nepieciešamais informācijas sniegšanas apjoms. Ir svarīgi informācijas sniegšanas procesu padarīt vieglāku, ātrāku, ērtāku, nevis mazināt sniedzamās informācijas apjomu.

VK: Eiropas Savienības līmenī ir noteikts 25% mērķis administratīvā sloga mazināšanai uzņēmējiem un 35% samazinājums mazajiem un vidējiem uzņēmumiem. Latvijā mērķis ir 25% administratīvā sloga samazinājums uzņēmējiem. Nav skaidras metodoloģijas, kā to novērtēt, bet arī uztvere ir būtisks rādītājs.

KM: Šobrīd gatavojam dokumentus par Eiropas mediju brīvības aktu, kas ir regula. No vienas puses samazinām birokrātiju, no otras puses to vairojam. Šobrīd faktiski sanāk, ka diskusija būs par kaut ko, kas jau ir pieņemts un spēkā esošs un par ko draud soda naudas, ja neieviešim. Izstrādājot ES tiesību aktus, nav iespējams īsā laikā veikt novērtējumu, vai un cik liels administratīvais slogs tiks radīts. Vai balsosim pret kādu priekšlikumu tikai tāpēc, ka tas Latvijā tas rada administratīvo slogu?

ĀM: Šis ir būtisks diskusiju jautājums. Kopīgi jāvērtē, kā varam salāgot nacionālos un ES procesus.

Par vienkāršošanas procesu organizēšanu Pastāvīgajā pārstāvniecībā ES.

ĀM: Birokrātiskā sloga mazināšanas process ES līmenī ir ļoti intensīvs. Ir daudz omnibusu un tie kļūst arvien tehniskāki. Par katru no omnibusi ir kāda atbildīgā ministrija, kas gatavo pozīciju, gan arī instrukcijas. Vienkāršošanas darba grupa, kas ir zem Antici, ir ĀM atbildībā. Lūgums gan galvaspilsētas līmenī, gan ekspertu un atašeju līmenī Briselē vairāk iesaistīties un sagatavot atbildes par konkrētajiem jautājumiem, jo ĀM nav iespējams pilnībā iedziļināties visos tehniskajos jautājumos. Aicinu uz labu sadarbību un šo procesu virzību Briselē.

Nolemj:

4. Pieņemt zināšanai Valsts kancelejas un Ārlietu ministrijas sniegto informāciju un VAS dalībnieku komentārus.

5. Par ES Padomes ceļa un viesnīcu izdevumu aploksnes sadalījumu starp Latvijas iestādēm 2026.-2028. gadam

Ziņo: ĀM/ Z. Petre

Izsakās: IZM/ A. Vahere-Abražune; KM/ Z. Vāgnere; ĀM/ M. Klīve; VK/ S. Kalnača

Šī gada 10. jūlija VAS sanāksmē ministrijas tika iepazīstinātas ar ES Padomes ceļa un viesnīcu izdevumu aploksnes sadalījumu pēc Delegātu portālā noteiktā sanāksmju skaita. Secinājām, ka nevar sadalīt aploksni vadoties tikai no šī kritērija. Ir īpašās sanāksmes, kas neuzrādās Delegātu portālā; ir gadījumi, kad iestādes kompetencē ir tikai līdzatbildības sanāksmes, bet pārstāvji piedalās

sanāksmēs; ir nepieciešams iekļaut papildus finansējumu iespējamiem līgumreisiem. Esam sagatavojuši piedāvājumu ES Padomes ceļa un viesnīcu izdevumu aploksnes sadalījumam, kur aprēķina pamatā ir šādi faktori: 1) Delegātu portālā noteikto sanāksmju skaits 2023. gadā un darba grupu atbildības sadalījums, 2) pēdējo trīs gadu (2022.-2024) faktiskais līdzekļu izlietojums; 3) līdzekļu izlietojuma prognoze 2025. gadam.

Piedāvājums paredz arī rezerves fonda izveidi 100 000 EUR apmērā operatīvai līdzekļu pārdalei ar VAS lēmumu, nodrošinot ātrāku, elastīgāku rīcībspēju. Saņemot informāciju, ka kādai iestādei ir nepieciešams papildus finansējums noteiktā apmērā, saskaņojot e-VAS, līdzekļi vispirms tiktu operatīvi nodrošināti no rezerves fonda un tikai pēc tā izmantošanas sekotu ierastā līdzekļu pārdale iestāžu starpā. Lielākajai daļai no ministrijām piedāvājums ataino šī gada prognozēto līdzekļu izlietojumu un atbilst vidējam faktiskajam izlietojumam pēdējo pāris gadu laikā. Prezidentūras laikā būs spēkā speciāls regulējums – atbilstoši Padomes ģenerālsēdētāja Lēmumam Nr. 54/18 prezidentūras valstij attiecīgajā gadā ceļa izdevumu procentuālā daļa tiek reizināta ar 1,5. Tas nozīmē, ka 2028. gadā kopējais pieejamais finansējums būs par 50 % lielāks.

Piedāvājumu izsūtīt ceļa līdzekļu sadalījuma tabulu elektroniski un lēmumu pieņemt ar klusēšanas procedūru.

IZM: Vai un kādā veidā šis tiks skatīts kontekstā ar nepieciešamo atašeju skaitu Briselē prezidentūras laikā? Mums prezidentūras laikā jānosēdz vismaz piecas darba grupas, ja finansējums samazinās, nevarēsim to izdarīt.

KM: ĀM ir daudz atašeji Briselē, kas daudzus jautājumus nosēd, mēs nozaru ministrijas daudz braucam komandējumos. Vai ir ņemts vērā koeficients, cik daudz cilvēku ministrijām ir Briselē, jo tam ir liela ietekme uz komandējumu skaitu no galvaspilsētas. Atbalstām rezerves fonda izveidi.

ĀM: Šo nevajadzētu sasaistīt ar prezidentūru, jo uz prezidentūras laiku būs 50% palielinājums finansējumam. Šo sadalījumu varam pārskatīt arī pēc gada, ja nepieciešams, atbilstoši tam, kāda ir bijusi reālā situācija. Prezidentūras darba grupas un to vadīšana šobrīd vēl tiek diskutēta, līdz ar to šajā aprēķinā nav ņemta vērā.

ĀM/ M. Klīve: Iepriekš notikušajās sanāksmēs tik nolemts vērtēt sanāksmju skaitu, nebija ierosinājumu vērtēt, cik kuram ir atašeju Briselē. Tika secināts, ka piedāvātā sistēma nestrādā, un citu piedāvājumu nebija. Vērtējot pēdējo četru gadu situāciju, gandrīz nevienai ministrija nav līdzekļu samazinājums. Nav iespējami tādi kritēriji, kas visiem patiks, vai vienkārši aprēķināms koeficients vai formula. Piedāvāju vienoties un neatvērt diskusiju par tehniskajiem kritērijiem, jo par tiem jau ir bijušas garas diskusijas.

VK: VK atbildībā no 2025. gada ir jauna darba grupa, kas notiek divas reizes mēnesī, līdz ar to par 2023. gadu norādītais VK sanāksmju skaits no delegātu portāla nav objektīva prognoze par VK dalību ES Padomes darba grupās.

Nolemj:

5. Nosūtīt VAS locekļiem ES Padomes ceļa un viesnīcu izdevumu aploksnes sadalījumu starp Latvijas iestādēm 2026.-2028. gadam saskaņošanai elektroniski līdz 12. decembrim.

6. Par gatavošanos Latvijas prezidentūrai ES Padomē (2028. gada 1. jūlijs – 31. decembris)

Ziņo: ĀM / Z. Petre, I. Rūse; LPESPS / E. Kiukucāns, K. Žīgurs

Izsakās: SM/ L. Rituma; KEM/ I. Prūse; ĀM/ M. Klīve; LDDK/ A. Medne; VARAM/ E. Stanga; KM/ Z. Vāgnere

ĀM/ I. Rūse: Latvija pirmo reizi bija uzaicināta uz pieredzes apmaiņas pasākumu, kurā esošā prezidentūra dalījās savā darba pieredzē. Tas ir formāts, kas palīdz piecām nākamajām prezidentūrām sagatavoties. Esam ļoti precīzi un laicīgi uzsākuši savas prezidentūras gatavošanu.

Svarīga kopējā politiska apņemšanās visai valsts pārvaldei un pietiekams reālistisks budžets. Otrs – personāls gan pārstāvniecības stiprināšana, gan personāla plānošana galvaspilsētā. Nepieciešama elastība visās jomās (budžets, personāls u.c.). Sagatavošanās gaitā jāapzinās, kurā politiskā cikla brīdī notiks attiecīgā prezidentūra. Dānija nodrošināja nacionāla līmeņa apmācības par ES jautājumiem 1600 valsts pārvaldes darbiniekiem un pēc tam arī Padomes ģenerālsēdētariāta

mācības vadības līmenim, darba grupas līmenim un ierēdniecībai.

LPESPS/ K. Žīgurs: Par Budžeta un personāla plānošanas vadlīnijām. Tas ir darba dokuments, ko apstiprināsim kādā no nākamajām VAS. Dokuments pārrunāts ar VK, FM un ĀM. Galvenais dokumenta mērķis ir noteikt principus, kā pārdalām prezidentūrai rezervēto finansējumu, kurš par ko atbild; nodrošināt, lai visiem ir vienlīdzīga pieeja. Sekretariāts kopumā administrē Prezidentūrai rezervēto finansējumu, vadlīnijas attiecās uz šī finansējuma pārdali. Nozaru ministrijas ir atbildīgas par tām piešķirtā finansējuma izlietojumu. Drošība ir jāskata atsevišķi, jo drošības jautājumi ir viena no lielākajām izdevumu pozīcijām, kur ir nepieciešama ārkārtīgi liela elastība. Drošībai būs atsevišķi jāizdala finansējums un arī atsevišķi jāadministrē. Naudas pilnīgi visam nepietiks. Galvenās prioritārās jomas ir papildus personāls Briselē, prezidentūras apmācības, neformālie pasākumi, komandējumi – Brisele/Luksemburga/Strasbūra un papildus personāls Rīgā. Attiecībā uz personālu – vadlīnijas nosaka unificētu atalgojumu nozares padomniekam, ar dzīvesbiedru un vienu bērnu. Tas tiek izmantots aprēķiniem, pieņemot, ka dzīvesbiedru, bērnu skaits izlīdzināsies, ņemot vērā kopējo nosūtāmo personu skaitu. Aicinām meklēt sadarbības iespējas ar nevalstisko sektoru, akadēmisko vidi, ekspertus varam piesaistīt uz autoratlīdzību uz pakalpojumu līguma pamata. Piemaksas, ja tam būs iespējams atlicināt finansējumu, tiks piešķirtas katrai ministrijai un tā izvērtēs apmērus, ņemot vērā tā brīža specifiku. Komandējumi pamatā segti no ES Padomes līdzekļiem, būs papildus 50 % klāt, bet būs arī papildu līdzekļi ministrijām ar prezidentūru saistītiem komandējumiem.

SM: Vai ir paredzēts, ka prezidentūrai var piesaistīt kolēģus no valsts kapitālsabiedrībām.

LPESPS/ E. Kiukucāns: Šo piefiksējam kā jautājumu.

KEM: Interesē iespēja piesaistīt personālu no kapitālsabiedrībām. Iepriekšējā prezidentūrā piesaistījām cilvēkus no vides konsultāciju uzņēmuma. Par iespēju piesaistīt privāto finansējumu (sponsorēšana), vai tam tiks atrunātas kādas procedūras, ierobežojumi, vai varēs izmantot prezidentūras logo?

ĀM/ M. Klīve: Attiecībā uz privāto finansējumu, šo jautājumu risina ES līmenī, ceram, ka līdz mūsu prezidentūrai tiks atrisināts.

LPESPS/ E. Kiukucāns: Nacionālā līmenī ierobežojumu nav, regulējums atļauj izmantot sponsorēšanu, bet ir jābūt uzmanīgiem. Esam konsultējušies ar KNAB, izstrādāsim sponsorēšanas vadlīnijas. Par privātā finansējuma piesaistīšanu pasākumiem, piemēram konferencēm, ko rīko privātie uzņēmumi vai nevalstiskās organizācijas, esam sākuši domāt. Līdzīgi kā Lietuvas prezidentūra plānojam izsludināt uzsaukumu pasākumiem, kurus nevalstiskais sektors vēlētos iekļaut prezidentūras programmā. Pasākumus pēc tam vērtēsim, vai tas atbilst vai neatbilst konkrētiem kritērijiem un ir iekļaujami prezidentūras programmā.

KEM: Par pārstāvniecībā rīkotajiem reprezentācijas pasākumiem, vai ar to tiek domāti arī nozaru ministriju pasākumi?

LPESPS/ K. Žīgurs: Šobrīd tas ir minimālais standarts, kas ir katrai prezidentūrai jānodrošina. Būs pasākumu plānošanas vadlīnijas.

KEM: Par starptautiskajiem pasākumiem. KEM ir daudz starptautisko formātu, kuros šobrīd kapacitātes dēļ ne visos pilnībā iesaistāmies, no nākamā gada plānojam būt aktīvāki, līdz ar to mainīsies arī komandējumu apjoms, turklāt tie nav Briseles komandējumi. Saistībā ar šiem formātiem, būs gan komandējumu izmaksas, gan pasākumu izmaksas. Vai šis aspekts ir ietverts vadlīnijās?

LPESPS/ K. Žīgurs: Ministrijām esam lūguši iesniegt pasākumus, kas ir B līmeņa pasākumi un zemāk, tur šie pasākumi ir ietverti. Budžeta vadlīnijās šis nav ietverts, tas būs vadlīnijās par organizējamajiem pasākumiem. Praktiskā, organizatoriskā puse jānodrošina ministrijai pašai.

LDDK: No LDDK puses arī esam gatavi iesaistīties ar kaut kāda veida atbalstu prezidentūras aktivitāšu īstenošanā.

VARAM: Svarīga ir ekspertu piesaiste ārpus ministrijas centrālā aparāta, gan no padotības iestādēm, gan kapitālsabiedrībām, gan izglītības iestādēm, akadēmiskā vai nevalstiskā sektora. VARAM tas īpaši aktuāli uz starptautiskajiem pasākumiem. Mēs sagaidām ļoti lielu noslodzi, un tur

ir nepieciešama ne tikai administratīvā kapacitāte, bet arī ekspertiskā kapacitāte. Novērtēsim, ja vadlīnijās nav lieki šķēršļi šo jautājumu risināšanai. VARAM būs starptautiskie pasākumi. Komandējumi ārpus Eiropas, pasākumu īstenošanas komanda 20-30 cilvēki. No nozaru ministrijas budžeta šos izdevumus segt nav reāli. Finanšiālus aprēķinus šobrīd nevarēsim iesniegt, runāsim ar iepriekšējām prezidentūrām, lai saprastu kāda ir viņu pieredze šajos formātos.

LPESPS/ K. Žīgurs: Attiecībā uz finanšu aprēķiniem saprotam, ka tie nav ļoti detalizēti, bet palīdz saprast aptuveno situāciju. Jāņem vērā jūsu pašu kapacitāte pasākumu noorganizēt ne savā mītnes zemē, jums jādomā par praktisko pusi.

KM: Pasākumus, ko sekretariāts lūdz šobrīd iesniegt, no kuras budžeta programmas tos segs?

LPESPS/ K. Žīgurs: Pasākumi tiks segti no prezidentūrai iedalītā finansējuma. Telpas, ēdināšana, transports, tie ir centralizētie iepirkumi, kurus veic sekretariāts.

LPESPS/ E. Kiukucāns: Iekļaujiet visus pasākumus, arī neformālos pasākumus Briselē, lai ir pilna informācija. Prioritāri tiks segti pasākumi Rīgā.

KM: Kas ir ar prezidentūras logo?

LPESPS/ E. Kiukucāns: Attiecībā uz logo ir stingri nosacījumi par to, cik ātri pirms prezidentūras tas var publiski parādīties. Logo ir jābūt gadu pirms prezidentūras; pilna vizuālā identitāte jānodod Padomes ģenerāls sekretariātam mājas lapas izveidei līdz 2027. gada 1. jūlijam. Logo izstrāde vēl nav uzsākta. Plānojam vispirms izstrādāt kopējo prezidentūras tēlu un stāstu un tad strādāt pie logo izveides.

Par A līmeņa pasākumu sarakstu, kuru iepriekšējā VAS pieņēma zināšanai. Pēc SM lūguma sagatavojām informatīvu apkopojumu par pēdējām piecām prezidentūrām un rīkotajām neformālajām sanāksmēm. Saraksts ir bāze pasākumu plānošanai, tas tiks atkārtoti skatīts VAS un gala pasākumu sarakstu apstiprinās MK.

Par prezidentūras 2026. gada budžetu. Informatīvais ziņojums apstiprināts MK. Galvenie elementi – ministriju papildu personāls Briselē un Rīgā, sekretariāta darbības nodrošināšanai nepieciešamais finansējums (sekretariāta uzturēšana un darbinieki) un prezidentūras apmācības. Par atlikušo finansējumu būs atsevišķi rīkojumi, veicot pēc iespējas vairāk iegādes vēl 2026. gadā, lai atslogotu 2027. gada budžetu.

5.-6. novembra vizīte Briselē. Tikāties ar Padomes ģenerāls sekretariātu, EK, bijām Kipras Pastāvīgajā pārstāvniecībā ES. Esam laikus sākuši sagatavošanos. Padomes ģenerāls sekretariāts norādīja, ka mūsu prezidentūra būs grūta, jo esam politiskā cikla noslēgumā, būs liels darba apjoms, tas jāuzsver un jāsaprot ministriju vadībai. Vairākas lietas Padomes ģenerāls sekretariāts nodrošina, piemēram, apmācības, mājaslapas izveidi. Šobrīd galvenās prioritātes – budžets un personāls. Precizēsim personāla apmācību koncepciju, būtisku daļu nodrošinās Padomes ģenerāls sekretariāts.

Prioritārie darbi 2026. gada pirmajā pusgadā. 1) MK informatīvais ziņojums par Pastāvīgās pārstāvniecības ES struktūru, kas jāiesniedz līdz 31. maijam. Ir sāкта komunikācija starp Pastāvīgo pārstāvniecību ES, ĀM, sekretariātu un ministrijām. Ja Pastāvīgās pārstāvniecības ES redzējums sakrīt ar ministrijas iesniegto, tad saskaņosim e-pastā, ja būs viedokļu atšķirības izrunāsim attālinātā sanāksmē. 2) MK informatīvais ziņojums par pasākumu norises vietām. Strādājam ar pasākumu norises vietām un juridiskā ietvara, kā to nodrošināt. 3) Līdz šī gada beigām apstiprināsim sekretariāta darbības stratēģiju, kas būs publiski pieejama. Visi galvenie darbi, ko esam apņēmušies izdarīt, būs publiski pieejami ĀM mājas lapas sekretariāta sadaļā. 4) janvārī sāksim mainīt sekretariātu struktūru, pakāpeniski palielināsim darbinieku skaitu. Būs trīs jauni departamenti – Administratīvais un prezidentūras plānošanas, Juridiskais un Komunikācijas un attīstības departaments.

SM: Paldies par sagatavoto informāciju par A līmeņa sanāksmju sarakstu, protokolā lūdzam ietvert, ka gala sarakstu apstiprinās MK.

KM: Kā ir ar atašējiem, kas mainās 2027. gada janvārī? Problēma joprojām ir aktuāla.

ĀM/Z. Petre: Jautājums ir piefiksēts un ir ĀM dienaskārtībā, tiklīdz būs precīzāka informācija, ziņosim VAS.

Nolemj:

- 6.1. Pieņemt zināšanai Ārlietu ministrijas un Latvijas prezidentūras ES Padomē sekretariāta sniegto informāciju un VAS dalībnieku sniegtos komentārus.
- 6.2. Ministrijas komentārus par Latvijas prezidentūras Eiropas Savienības Padomē budžeta un personāla plānošanas principiem un vadlīnijām iesniedz līdz 2025. gada 31. decembrim.

7. Dažādi

7.1. Par Latvijas Republikas pozīciju ES jautājumos izstrādāšanas, saskaņošanas, apstiprināšanas un aktualizēšanas kārtību

Ziņo: ĀM/ Z. Petre

Maijā veicām pirmo tiesību aktu saskaņošanu TAP portālā. Saņēmām daudz iebildumu un priekšlikumu. Esam izvērtējuši visus šos iebildumus un priekšlikumus. Mērķis ir vienkāršot koordinācijas kārtību; lielākā daļa priekšlikumu un iebildumu tiks ņemta vērā. Lai apspriestu atjaunoto kārtības projektu, sasauksim atsevišķu neformālu sanāksmi, nākamā gada sākumā. Plānojam arī regulējumu, kas attiecas uz prezidentūras laiku.

Nolemj:

7.1. Pieņemt zināšanai Ārlietu ministrijas sniegto informāciju.

7.2. Ukrainas finansēšanas pakotne (Reparāciju aizdevums)

Ziņo: ĀM/ Z. Petre

Izsakās: FM/ Č. Gržibovskis,

Pakotnē ir 6 dažādi tiesību akti. Liela daļa no tiem attiecas uz FM; ir tiesību akti, kas attiecas uz ĀM un AiM. Svarīgi vienoties, kā rīkojamies tālāk, jo tas ir ļoti steidzams un politisks jautājums. ĀM piedāvā izņēmuma kārtā uzņemties virzīt pozīciju par visu pakotni, bet katram konkrētajam tiesību aktam ir noteiktas atbildīgā un līdzatbildīgās ministrijas, kas iesaistās pozīcijas izstrādē par attiecīgo tiesību aktu. Sagaidām ātru un koordinētu sadarbību.

FM: Piekrītam šādam piedāvājumam.

VAS lēmums:

7.2. Pieņemt zināšanai Ārlietu ministrijas sniegto informāciju.

ĀM informē, ka nākamā VAS sanāksme plānota 22. janvārī.

Ārlietu ministrijas valsts sekretāra vietniece Eiropas lietās

Z. Petre

VAS protokols saskaņots elektroniski ESVIS-L sistēmā 2025. gada 23. decembrī.

Protokolēja L. Ronimoisa, Ārlietu ministrijas Vispārējo un institucionālo lietu nodaļas trešā sekretāre, tel. 67015966